

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού
για το νομοσχέδιο «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός)
(Αρ. 3) Νόμος του 2017»**

Παρόντες:

Νικόλας Παπαδόπουλος, αναπλ. πρόεδρος	Αντρέας Καυκαλιάς
Σάβια Ορφανίδου, εκπροσωπώντας τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου	Κωστής Ευσταθίου
Μάριος Μαυρίδης	Μιχάλης Γιωργάλλας
Ονούφριος Κουλλά	Γιώργος Περδίκης
Στέφανος Στεφάνου	Άγγελος Βότσης
Άριστος Δαμιανού	Άννα Θεολόγου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 18 Σεπτεμβρίου 2017 και 12 Οκτωβρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εξωτερικών και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, ώστε πρόσωπα τα οποία εργοδοτούνται με σύμβαση ως επιτόπιο προσωπικό σε διπλωματικές αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό και δεν αποτελούν μέλη της δημόσιας υπηρεσίας να υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος.

Σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία:

1. Με βάση τη Συνθήκη της Βιέννης, οι Κύπριοι διπλωμάτες και το επιτόπιο προσωπικό των πρεσβειών της Δημοκρατίας απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος επί των αποδοχών τους στο κράτος στο οποίο εδρεύει η πρεσβεία.

2. Τα εν λόγω πρόσωπα εργοδοτούνται με σύμβαση ως επιτόπιο προσωπικό και ασκούν διπλωματικές υπηρεσίες εκτός της Δημοκρατίας και δε θεωρούνται φορολογικοί κάτοικοι της Δημοκρατίας, με αποτέλεσμα η αμοιβή τους να διαφεύγει της φορολογίας.
3. Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη φορολόγηση του εισοδήματος προβλέπει ότι μόνο οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι των ημικρατικών οργανισμών που αποσπώνται εκτός Κύπρου για την άσκηση των καθηκόντων τους φορολογούνται στην Κύπρο. Πρόσωπα τα οποία εργοδοτούνται απευθείας από πρεσβείες της Δημοκρατίας στο εξωτερικό ως επιτόπιο προσωπικό λόγω νομοθετικού κενού δε φορολογούνται στη Δημοκρατία, αλλά ούτε και στη χώρα όπου εδρεύει η πρεσβεία στην οποία εργοδοτούνται.
4. Σύμφωνα με τις συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συνάψει η Δημοκρατία με άλλα κράτη, το δικαίωμα φορολόγησης προσώπων που απασχολούνται ως επιτόπιο προσωπικό σε πρεσβείες της, τα οποία δεν είναι υπήκοοι του κράτους στο οποίο εδρεύει η πρεσβεία ή τα οποία κατέστησαν κάτοικοι του εν λόγω κράτους για σκοπούς εργοδότησής τους στην πρεσβεία, ανήκει στη Δημοκρατία. Ωστόσο, με βάση τις διατάξεις του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, τα εν λόγω πρόσωπα θεωρούνται μη φορολογικοί κάτοικοι της Δημοκρατίας, για τους οποίους προβλέπεται ότι φόρος επιβάλλεται μόνο για τις μισθωτές τους υπηρεσίες που παρέχουν στη Δημοκρατία. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι τα πρόσωπα αυτά παρέχουν τις υπηρεσίες τους ενόσω βρίσκονται εκτός Δημοκρατίας, η αμοιβή τους διαφεύγει της φορολόγησης.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του θέματος, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι η προτεινόμενη ρύθμιση είναι απαραίτητη, ώστε να καλυφθεί το νομικό κενό που έχει προκύψει σύμφωνα με τα προαναφερθέντα. Με

τον προτεινόμενο νόμο, ο οποίος δεν θα έχει αναδρομική ισχύ, διασαφηνίζεται ότι πρόσωπα που ασκούν κυβερνητικές υπηρεσίες και υπηρετούν εκτός της Δημοκρατίας θα θεωρείται ότι ασκούν τις μισθωτές τους υπηρεσίες στη Δημοκρατία και ως εκ τούτου η αμοιβή τους θα υπόκειται σε φορολόγηση.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών, αφού συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Κύπριοι οι οποίοι ασκούν καθήκοντα που εξομοιώνονται με καθήκοντα διπλωμάτη και είναι διαπιστευμένοι έχουν υποχρέωση να καταβάλλουν φορολογία στη Δημοκρατία, υποχρέωση η οποία ήταν σε γνώση τους κατά την πρόσληψή τους.
2. Η προτεινόμενη ρύθμιση αφορά μόνο προσωπικό που απασχολείται με σύμβαση στις πρεσβείες της Δημοκρατίας και ασκεί καθήκοντα τα οποία εξομοιώνονται με διπλωματικά καθήκοντα. Επιτόπιο προσωπικό το οποίο απασχολείται στις πρεσβείες της Δημοκρατίας και παρέχει υποστηρικτικές υπηρεσίες δεν εμπίπτει στην προτεινόμενη ρύθμιση, καθότι εργοδοτείται μέσω της τοπικής αγοράς και συναφώς διέπεται από το τοπικό δίκαιο.

Σημειώνεται ότι επηρεαζόμενα από τον προτεινόμενο νόμο πρόσωπα, με σχετικά υπομνήματά τους, ημερομηνιών 17 Σεπτεμβρίου 2017, καθώς 11 και 30 Απριλίου 2019, ενημέρωσαν γραπτώς την επιτροπή ότι, παρ' όλο που συμφωνούν με την ανάγκη πλήρωσης του υφιστάμενου νομικού κενού, προκειμένου η αμοιβή τους να υπόκειται σε φορολογία, αυτό πρέπει να γίνει με ορθό και δίκαιο τρόπο. Ειδικότερα, εισηγήθηκαν όπως το φορολογητέο εισόδημά τους αναπροσαρμόζεται ως προς το κόστος διαβίωσής τους στη χώρα που εργοδοτούνται, ώστε ο τρόπος φορολόγησής τους να προσομοιάζει σε αυτόν που ισχύει για το μόνιμο προσωπικό των διπλωματικών και άλλων αποστολών στο εξωτερικό.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του θέματος μέλη της επιτροπής ζήτησαν περαιτέρω διευκρινίσεις μεταξύ άλλων αναφορικά με τις «κυβερνητικές υπηρεσίες» που θα φορολογούνται με βάση τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, το καθεστώς απασχόλησης του υφιστάμενου επιτόπιου προσωπικού, καθώς και τον αριθμό των προσώπων που αναμένεται να επηρεαστεί από την προτεινόμενη ρύθμιση. Επιπροσθέτως, ζήτησαν την άποψη των αρμόδιων υπουργείων για τη δυνατότητα φορολόγησης των εν λόγω προσώπων κατά τρόπο ανάλογο με τη φορολόγηση του μόνιμου προσωπικού που υπηρετεί σε διπλωματικές αποστολές, στη βάση των εισηγήσεων που κατατέθηκαν από επηρεαζόμενα πρόσωπα.

Συναφώς, σε σχέση με τα τεθέντα από την επιτροπή ζητήματα, οι εκπρόσωποι των αρμόδιων υπουργείων δήλωσαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Για σκοπούς βελτίωσης της διαδικασίας εργοδότησης προσωπικού που ασκεί καθήκοντα που εξομοιώνονται με διπλωματικά καθήκοντα, το Υπουργικό Συμβούλιο κατά το έτος 2018 ενέκρινε νέα διαδικασία για την κάλυψη των αναγκών σε προσωπικό των διπλωματικών αποστολών και άλλων αποστολών της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, καθώς και διαδικασία πλήρωσης θέσεων για την άσκηση καθηκόντων που εξομοιώνονται με διπλωματικά καθήκοντα με συμβασιούχο προσωπικό. Περαιτέρω, ενέκρινε νέο τύπο συμβάσεων που θα συνάπτονται μεταξύ της Δημοκρατίας και του εν λόγω προσωπικού.
2. Με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η εργοδότηση συμβασιούχων για την κάλυψη αναγκών στις διπλωματικές και άλλες αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό για την εκτέλεση διπλωματικών καθηκόντων ή καθηκόντων που εξομοιώνονται με διπλωματικά καθήκοντα θα γίνεται μόνο εφόσον εξαντληθούν οι διαδικασίες εξεύρεσης προσωπικού από

την εκάστοτε υπηρεσία ή το υπουργείο όπου προκύπτει η ανάγκη και της εσωτερικής αγοράς εργασίας που προβλέπεται στη δημόσια υπηρεσία.

3. Στις νέες συμβάσεις περιλαμβάνονται ρητές πρόνοιες που καθορίζουν μεταξύ άλλων το ύψος της αμοιβής, τη διάρκεια της σύμβασης, η οποία θα είναι ορισμένου χρόνου, και την υπαγωγή των εργοδοτούμενων στο κυπριακό δίκαιο, συναφώς δε την υποχρέωσή τους για καταβολή φόρου επί της αμοιβής τους στη Δημοκρατία.
4. Η αμοιβή των μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων που υπηρετούν σε διπλωματικές και άλλες αποστολές του εξωτερικού διαχωρίζεται σε μισθό και επιδόματα. Επίδομα το οποίο χορηγείται σε μέλη της δημόσιας υπηρεσίας για υπηρεσία στο εξωτερικό απαλλάσσεται του φόρου, νοουμένου ότι το αυτό χορηγείται ως αποζημίωση για την κάλυψη του κόστους διαβίωσής τους στο άλλο κράτος προς εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ανάλογη ρύθμιση δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί για το προσωπικό που ασκεί καθήκοντα τα οποία εξομοιώνονται με καθήκοντα διπλωμάτη, καθότι πρόκειται για συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου με διαφορετικούς όρους εργοδότησης σε σχέση με τους μόνιμους δημόσιους υπαλλήλους. Ειδικότερα, στους όρους εργοδότησής με τους οποίους προσλαμβάνεται το εν λόγω προσωπικό δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε πρόνοια για καταβολή επιδομάτων, αλλά η καταβολή ενός ενιαίου ποσού ως αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και ως εκ τούτου ο φόρος πρέπει να επιβάλλεται σε ολόκληρο το ποσό της αμοιβής τους.
5. Οι «κυβερνητικές υπηρεσίες» αποτελούν όρο που χρησιμοποιείται στις διακρατικές συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας. Σε περίπτωση που τεθεί σε ισχύ ο προτεινόμενος νόμος, το Υπουργείο Εξωτερικών θα εκδώσει σχετική

οδηγία στην οποία θα καθοριστούν ρητά οι «κυβερνητικές υπηρεσίες» που θα υπόκεινται σε φορολόγηση.

6. Ο αριθμός των προσώπων τα οποία αναμένεται να επηρεαστούν από την προτεινόμενη ρύθμιση είναι μικρός, ωστόσο δεν είναι δυνατό να καθοριστεί με ακρίβεια στο παρόν στάδιο, καθώς οι ανάγκες στελέχωσης των διπλωματικών και άλλων αποστολών του εξωτερικού μεταβάλλονται διαρκώς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτή πλευρών κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

27 Οκτωβρίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.01.058.131-2017

ΣΧΚ/ΜΓ